LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1950, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 28. KETVIRTADIENIS, LIEPOS-JULY 22, 1954 VOL.METAI XXXVIII

Parengimai ir Seimo Darbai

Rašo P. LIČKUS

(Tęsinys)

BANKIETAS, MENINĖ DALIS IR KALBOS

Susirinkus svečiams ir užėmus vietas prie stalų prasidėjo pati puota. *Seimui priimti komiteto pirmininkė ir bankieto komisijos pirmininkė p. Albina Poškienė* pasveikino susirinkusius svečius ir po trumpo žodžio bankieto vadovavimą perdavė *LRKSA Chicagos apskrities valdybos pirmininkui p. K. Kleivai*, kuris padaręs gražų įvadą pristatė susirinkusiems žymesniuosius asmenis trumpai apibudindamas kiekvieną.

Susivienijimo dvasios vadui kun. J. Baltusevičiui sukalbėjus maldą, susirinkusieji pradėjo vaišintis, o vaišių protarpiuose buvo sakomos kalbos ir įterpiama meninė programėlė.

Pirmasis prabilo Lietuvos konsulas *dr. P. Daužvardis*, kuris pastebėjo, kad jam tenka nuo vieno kito nugirsti tokį posakį—esą "Lietuvos jau nėra." Kalbėtojas pabrėžė, kad taip kalbėti ir manyti negalima, nes tai yra klaida. Lietuva teisiškai tebėra nepriklausoma valstybė, okupantas ten jokių teisių neturi ir ateis diena, kada jis bus iš ten išmestas. Taip manome ne mes vieni, bet ir daugelis kitų valstybių, o ypatingai J. A. Valstybės remia lietuvių pastangas. Šiai bylai reikalingos visų lietuvių [illegible] gos, o pirmas smūgis priklauso Amerikos lietuviams.

Susivienijimo prezidentas p. L. Šimutis jau 20 metų kaip vadovauja Susivienijimui. Savo žodyje p. L. Šimutis dėkoja J. E. vyskupui V. Brizgiui, kad jis šiuo metu atvyko (atskubėjo) į šį bankietą iš toliau. Savo kalbą p. *L. Šimutis* nukreipdamas į *VLIKo pirmininką prel. M. Krupavičių* iškelia jo didelius nuopelnus mūsų tautai. Ta proga jis paminėjo ir p. *V. Kvetką, jau 30 metų išdirbusį Susivienijimo centre atsakomingose pareigose.* Tęsdamas savo kalbą toliau, p. L. Šimutis pastebėjo, kad seimo delegatai susirinko 4 dienoms dideliam darbui ir prašė visų grįžus į namus dirbti dar didesniu užsidegimu tą darbą, kurį dirbame. Siūlė nuoširdžiai padirbėti, kad mūsų organizacija padidėtų keleriopai. Reikia apjungti 3-jų kartų lietuvius.

Kanklių Muzika

Susiv. prezid. p. L. Šimučiui baigus kalbėti, *Moksleivių Tautinis Ansamblis, p. Kirvaitytės* vadovaujamas, *kanklėmis pa skambino* lietuviškų dainų, tame skaičiuje ir "Tykiai, tykiai Nemunėlis plaukia." Kanklininkės buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais ir visiems paliko labai malonų įspūdį. Kanklių muzikai akompanavo p. B. Pakštas, šio ansamblio meno vadovas.

Susivienijimo sekretorius p. V. Kvetkas, minėdamas 30 metų savo darbuotės Susivienijime sukaktį, prisiminė prieš 40 metų Amerikoje surengtą Lietuvių Dieną ir padėkojo bankieto rengėjams už jo pagerbimą. Jam baigus savo žodį, scenoje pasirodė p-lė *Nijolė Lipčiūtė* ir pašoko vieną kitą dalykėlį iš baleto.

Jo Ekscelencijos Vyskupo V. Brizgio Kalba

Svečiams kiek pasistiprinus, buvo paprašytas *vyskupas V. Brizgys* tarti savo žodį. Sveikindamas seimo delegatus ir visus svečius, o ypač *Petrus, Povilus* ir kitus varduvininkus, *vyskupas V. Brizgys* išreiškė norą, kad lietuviai ateity turėtų Washingtone (Kongrese) savo atstovus—kongresmenus ir senatorius. Tada bus žymiai geriau ir lengviau lietuviams iškelti ir ginti savo reikalus Washingtone. Taip pat reikėtų siekti to, kad turėtumėm lietuvių kilmės vyskupą ir kitus asmenis augštose vietose. Tas priklauso nuo to, kaip mes būsime organizuoti, kaip mūsų organizacijos augs. Amerikiečiai ne tiek kreipia dėmesį į mūsų kalbas, kiek į tai, ką mes darome, kaip mūsų organizacijos veikia ir pagal tą mus vertina, mus daugiau ar mažiau remia.

Likusią savo kalbos dalį *vyskupas V. Brizgys* paskyrė *prel. M. Krupavičiaus* asmeniui apibudinti. Prisiminęs bendrą gyvenimą Vokietijoj ir bendrai išgyventus pavojus bombardavimo metu, vyskupas nepagailėjo ir jumoro. Girdi, prel. M. Krupavičius savo gyvenime pasiruošė viesam kam, tik niekuomet neišto tuoktė.

Krupavičius kūrė ir sukūrė Lietuvą originalią, skirtingą ir tikrai lietuvišką valstybę, išugdžiusią savo didelę kultūrą. Lietuvą sukūrė ne jis vienas, bet jo vaidmuo buvo labai didelis, ypač kiek tai liečia Lietuvoje sekmingai įvykdytą žemės reformą. Šioj srity lietuviai neturėjo pavyzdžio, nebuvo iš kur pasižiūrėti ir todėl teko patiems tą žemės reformą pravesti. Žemės reforma pavyko gerai ir žemės dalinimas daugelį lietuvių sukėlė prieš komunizmą ir jį nugalėjo. Mat, lietuvis myli nuosavybę ir žemės reforma jam buvo patraukli, nes žemė buvo išduota nuosavybėn, o ne nuomuojama, ar panašiai. Lietuvos žemės reforma dabar nagrinėjama Vakarų Europos universitetuose, laikoma pavyzdžiu (pvz. Belgijoj, Italijoj, Ispanijoj ir kt.) ir tokiu būdu dėl pravestos žemės reformos Lietuva tampa pavyzdžiu visam pasauliui.

Prelatas M. Krupavičius yra didelis demokratas. Užtenka prisiminti, kad iki 1926 m. Lietuvoje komunistų partija buvo legali ir jis nedarė pastangų ją uždaryti. Jis žino, kad esama lietuvių tarpe Dievo, Lietuvos ir jo asmens priešų, bet jis pats nėra jokiam žmogui priešas ir nenori niekam keršyti. Kaipo kunigas, jis yra pasvyzdis kitiems kunigams ir jis parodė, kaip kunigas turi dirbti ir nenutolti nuo kunigo pareigų. *Prel. M. Krupavičius* buvo pristatytas *Apaštališkam Sostui* ne kaipo koks klebonas, bet kaip valstybės vyras ir už tai buvo pakeltas į prelatus, nes kunigas turi dirbti ten, kur gali padėti žmonėms. Jau 11 metų, kaip prel. M. Krupavičius gyvena svetur, ne Lietuvoj, bet jis dirba ir trokšta savo akimis pamatyti *laisvą Lietuvą*. Jei Dievas neleis jam sulaukti tos valandos, tai jo kaulai turėtų būti ten nuvežti. Baigdamas vyskupas V. Brizgys pasisakė, kad jie abu yra pasižadėję vienas kito kaulus pervežti į Lietuvą, jei, žinoma, bent vienas jų sulauks tos laimingos valandos.

Dainos

Vyskupui V. Brizgiui baigus kalbėti buvo sudainuota—Abejonė (A. Kačanausko), Balsas iš operos "Romeo ir Julija". Dainavo p. *Genovaitė Mačys*, o jai akompanavo p. *Zita Šimutienė*. Po to p. *K. Kleivai* pasiūlius buvo pagerbti birželio mėn. 27 d. įvykusios Dainų šventės chorų dirigentai.

Prelato M. Krupavičiaus Kalba

Prelatas M. Krupavičius dabar švenčia 40 metų kunigystės ir 50 metų spaudos darbo jubiliejų. Šis bankietas ir turėjo tikslą ypatingu būdu pagerbti gerb. Lietuvos valstybės vyrą ir jubiliejatą. Tad ir jo kalba buvo išklausyta su dideliu susidomėjimu.

Kalbėtojas pasakė keletą malonių komplimentų *p. L. Šimučio, p. V. Kvetko, kun. J. F. Baltusevičiaus, p. P. Karašausko* ir *dr. K.* [illegible] adresu, pasaga- [illegible] gandą. Dėl didelės priespaudos ir išplėsto šnipinėjimo šiuo metu [illegible]

Priminęs Vytautą Didįjį, jo galingą valstybę ir jo kovą su vokiečiais, kryžuočiais, kalbėtojas pastebėjo, kad ir šiandien dar vokiečiai prisimena, kaip Vytautas Didysis sutriuškino juos prie Žalgirio ir todėl jo nekenčia.

Šia proga, jis primena vieną epizodą iš Lietuvos istorijos. Kuomet lietuviai prisiartino prie vokiečių tvirtovės Malburge, buvo suabejota, ar bus galima ją paimti. *Tuomet vienas lietuvis karys išėjo pirmyn ir pasakė, kad ne Dievas, bet žmogus tą tvirtovę pastatė, todėl žmogus gali ją ir paimti.* Gavę tokį padrąsinimą, lietuviai narsiai kovodami tą tvirtovę paėmė. Vystydamas savo mintį toliau, prelatas M. Krupavičius pasakė, kad ir mums dar lieka paimti įvairių tvirtovių, kurias pastatė piktasis. Čia buvo suminėta komunizmo tvirtovė, dėl kurios kenčia Lietuva ir kitos pavergtos šalys. Su Dievo pagelba, tačiau, mes nugalėsime šią ir kitas piktojo pastatytas tvirtoves. *Prieš mus stovi du uždaviniai—išlaikyti lietuvybę ir išlaisvinti Lietuvą.* Mūsų kelias pavojingas, bet garbingas, tačiau su Dievo pagelba mes laimėsime. Dabar yra sunki Lietuvos padėtis. Ten jau neskamba laisvo lietuvio daina, bet vien tik aimanos. Lietuvos jaunimas arba išvežtas, arba kalėjime. Tad Lietuva dabar yra gyvas kalėjimas. Mūsų tauta naikinama ir nėra Lietuvai prieauglio. Dabartiniu metu pasilikti viengungiu yra nuodėmė prieš tautą ir prieš Dievą. Daug lietuvių žuvo ne tik nuo kardo, bet ir nuo apsileidimo. Kalbėtojas prisipažino, kad jį vertė dirbti jo sąžinė. Lietuvai atsistatant bus reikalingi žmonės jos atstatymui. Labai dėkingas uždavinys ir plati dirva bus pasireikšti Amerikos lietuviams su savo kapitalais bei patyrimu. Amerikos lietuviai padėdami Lietuvai padarys ir sau neblogą bisnį.

Baigus kalbėti, susirinkusieji sugiedojo jam ilgiausių metų, o p. *Albina Poškienė*, seimo rengimo komiteto vardu, įteikė *prel. M. Krupavičiui, Susiv. pres. L. Šimučiui* ir *sekretoriui V. Kvetkui* po plunksną, kaipo dovaną nuo LRKSA Chicagos apskrities.

Pabaigoje p. N. Lipčiūtė pašoko kai ką iš baleto, o Ateities šokėjai pašoko tautinių šokių.

Apie 12 val. nakties visi dalyviai kupini malonių įspūdžių išsiskirstė ir tuo bankietas baigėsi.

(Bus daugiau)

LRKSA Nauji Nariai

Šią savaitę Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

222	kp.	Wilkes-Barre, Pa.—Vaidelys, Jonas	Bajerčius
160	"	Chicago, Ill.—Kamm, Dona E.	"
101	"	Chicago, Ill.—Čiuprinskas, Uršulė	"
101	"	Chicago, Ill.—Kristuney, Charles	Lipčienė
101	"	Chicago, Ill.—Kristuney, Marcelė	"
265	"	Detroit, Mich.—Valukonis, Aldona V.	Polikaitis
265	"	Detroit, Mich.—Skirgaudas, Jonas (Juv.)	"
265	"	Detroit, Mich.—Skirgaudas, Marytė (Juv.)	"
265	"	Detroit, Mich.—Vailokaitis, Arilda (Juv.)	Bublys
265	"	Detroit, Mich.—Svereckis, John A.	Zaranka

KERSTENO KOMITETAS TĘSIA KOMUNISTŲ AGRESIJOS TYRINĖJIMUS

Londonas (LAIC).—Charles J. Kersten vadovaujamas Committee on Communist Agression birželio 14-18 dienomis apklausinėjo visą eilę liudininkų apie komunistų agresiją Rytų ir Viduriu Europos kraštuose. Iš lenkų tarpo buvo apklausti buvęs pražjusio karo pradžios Lenkijos atstovas Maskvoje W. Grzybowski, generolai Anders, Bor-Komorovski, Polozinski ir eilė kitų asmenų; iš čekų buvęs Čekoslovakijos ministeris J. Stransky ir dr. V. Bernard; apie Rumunijos okupavimą savo parodymus davė buvęs Rumunijos karalius Mykolas ir iš lietuvių pusės—L. Puzinienė, J. Senkus ir K. Žukauskas.

Lietuviai liudininkai savo parodymuose nušvietė sovietinę okupaciją Lietuvoje nuo 1940 m. ligi šių metų pradžios. L. Puzinienė, ligi šių metų sausio mėnesio gyvenusi Lietuvoje, savo parodymuose nušvietė dabartinę padėtį Lietuvoje—didelį skurdą, religinį persekiojimą ir visokiariopą kitokią priespaudą. Taip pat liudininkė parodė, jog komunistinė propaganda lietuvių tarpe neturi jokio pasisekimo. Nors ir visaip religija puolama, tikinčiųjų, liudininkės įsitikinimu, gyventojų tarpe yra tokia pat dalis, kokia buvo ir nepriklausomybės laikais. Net ir okupacijos metais [illegible] jaunimas [illegible] pasipriešinimas esąs neįmanomas, tačiau, jei tik susidarytų sąlygos ir atsirastų viltis išsivaduoti, prieš sovietinį okupantą stotų kovon nuo vaikų ligi senelių visa tauta. Įvykiai pasaulyje lietuviams yra žinomi, daugiausia iš Amerikos Balso radijo pranešimų, kurie Lietuvoje yra girdimi ir klausomi, kad ir su dideliu pavojumi. Puzinienė yra už lietuvio 1931 m. ištekėjusi prancūzė, kurios vyrą Sovietai deportavo 1941 m., o jina pati ligi šių metų pradžios dar gyveno Lietuvoje ir tik po ilgų pastangų, Prancūzijos atstovybės dėka, pagaliau buvo išleista. Todėl galėjo suteikti smulkių žinių apie įvykius Lietuvoje nuo naujos okupacijos pradžios ligi šių metų.

J. Senkus, buvęs Laikinosios Vyriausybės pareigūnas propagandos reikalams ir Raudonojo Teroro muzėjaus organizatorius, plačiai nušvietė pirmosios sovietinės okupacijos metu įvykdytus Kaune, Telšiuose, Praveniškėje, Petrašiūnuose ir kitur lietuvių žudymus ir pasibaisėtinus suimtųjų kankinimus.

K. Žukauskas, nusausinimo darbų inžinierius, 1941 m. suimtas Svedasuose ir kalintas Zarasų kalėjime, davė parodymus apie buvusius tame kalėjime kalinius ir jų zudymą, karui prasidėjus. Jis savo akimis mate nužudyti [illegible] kalėjusių lietuvių.

LTSR VIDAUS SAUGUMO REIKALAI

Gautosiomis žiniomis, okupuotoje Lietuvoje pradedant 1953 m. liepos 1 d. veikia "Laikinoji MVD Kolegija". Nei LTSR Aukščiausioji Taryba, nei LTSR Ministerių Taryba tuo reikalu nėra išleidusios jokių oficialių patvarkymų. Reikalą įvesti Laikinąją MVD Kolegiją Lietuvoje slaptai nusprendė TSRS Ministerių Taryba. Nors iki šiol neturima tikslesnių žinių iš kitų Sov. Sąjungos sąjunginių respublikų, tačiau sama žinių, kad tokie pat TSRS Ministerių Tarybos sprendimai taikomi taip pat Ukrainos, BSRS, Pabaltijo kraštų ir kitoms respublikoms. Nepadaryta pakeitimų tik R. S. F. S. R., kitaip tarus, tik nerusiškose respublikose buvo nutarta įvesti Laikinąsias MVD Kolegijas.

Toks žygis aiškinama iki šiol nestabilizuota LTSR MVD personalo sudėtimi. Taip pat pirmą sykį nuo 1944 metų LTSR MVD kompeticija buvo apribota karinės kontražvalgybos naudai. *Prie visų MVD skyrių miestuose ir rajonuose, pradedant nuo 1953 m. rugpiūčio pradžios, priskirti karinės kontražvalgybos vad. "techniniai instruktoriai"* MVD centro įstaigoje Vilniuje nuo to paties laiko dirba gen. Lunevo žvalgybos karininkų grupė, kuri tvarko tiek MVD kadrų, tiek ir operatyvinio skyriaus reikalus.

LTSR MVD parinkti "nacionaliniai kadrai", kurie Berijos laikotarpy (po Stalino mirties) buvo pradėję keisti rusų kilmės MVD valdininkus ir agentus, nuo 1953 m. rugpiūčio mėn. stropiai gen. Lunevo "saugumo ekipos" tikrinami ir valomi. Apskritai, tenka pasakyti, kad nuo 1953 metų liepos mėnesio iki 1954 m. gegužės mėn. LTSR vidaus saugumo reikalai buvo gerokai supainioti; iš Maskvos į Vilnių plaukte plaukė įvairios instrukcijos, patvarkymai ir aplinkraščiai. Tokio saugumo popiergalių sriauto okupuotoje Lietuvoje nėra buvę net karo metais. Slaptųjų agentų MVD tinklas Lietuvoje karinei kontražvalgybai nebuvo žinomas iki 1953 m. liepos mėn. Tuo reikalu Kruglovo įsakymas Lietuvoje buvo gautas 1953 m. liepos 10 d. Tas įsakymas sukėlė tarp MVD agentų ir "seksotų" eilėse tikrą paniką. Pvz. Kaune ir Klaipėdoje 1953 m. liepos-rugsėjo mėnesiais, kai karinės kontražvalgybos organai perėmė iš MVD miestuose ir rajonuose slaptųjų agentų sąrašus, būta net kelių pabėgimų. Pirmieji bėgo rusai, kurie savo "karjerą" MVD eilėse buvo pradėję Maskvoje ir paskiau buvo perkelti Lietuvon, o ypač tie, kurie ten buvo atkelti 1953 metais balandžio-birželio mėnesių laikotarpy. Jie buvo laikomi "Berijos žmonėmis", kuriais Berija mėgino po Stalino mirties apsodinti sąjungines respublikas.

Apskritai, tenka pasakyti, kad "vidaus saugumas" okupuotoje Lietuvoje nuo š. m. balandžio mėnesio laikomas "stabilizuotu" ir sustambintu. Tuo pačiu laiku į Lietuvą prasidėjo naujų saugumo agentų ir valdininkų plūdimas, pvz. 1954 m. tik balandžio mėnesį per Klaipėdos uostą ir Vilniaus geležinkelio stotį atvyko Lietuvon apie 3,400 žmonių, kurie buvo paskirstyti tiesiai į LTSR miestus, miestelius ir rajonų centrus.

ELTA

Be dr. Mikužio, Australijoje medicinos mokslus baigė ir gavo praktikos teisę taip pat lietuvė gyd. S. Ambrozienė, kuri yra 1940 m. baigus Vytauto Didžiojo Universitetą ir dirbusi VDU klinikose. Reutlingene ji, prieš emigruodama į Australiją, yra trejus metus buvusi UNRRos medicinos skyriaus vedėja.

Pasaulio Lietuvių Žinios

Veda BALYS BRAZDŽIONIS

LIETUVA.—Vilniaus radijas giriasi, kad ten pastatyta labai puošni keleivinių lėktuvų stotis. Deje, tuo pastatu eiliniai lietuviai nepasinaudos, nes lėktuvais ten gali naudotis tik partijos ar valdžios žmonės.

— Vilniaus radijas neseniai paskelbė, kad šiomis dienomis į Rusijos gilumą išvyko grupė Lietuvos gydytojų, felčerių, seserų. Aišku, išvykimas buvo po prievarta, nes Rusijoj stinga gerų gydytojų specialistų. Lietuvoj tegu miršta žmonės be jokios pagelbos, nes komunistai ištrėmė ir medicinos personalą.

— Druskininkai yra labai apleisti, ten laisvi žmonės seniau gražiai turėjo vasarojimą, o dabar net pats rašytojas J. Šimkus aimanuoja, kad niekas nestatoma, o viskas griūna.

— Po Lietuvą ir Rytprūsius yra sudarytos stiprios karių grupės gerai apginkluotos kovoti prieš partizanus. Bet lietuviai partizanai ir kiti ten po miškus ir kaimus tų grupių nebijo ir jau beveik 10 metų nepasiduoda, ryžtingai kaunasi su okupantais, padedant vietiniams gyventojams.

— Kolchozuose yra paskirti tam tikri varovai, kurie darbo metu darbininkus vis ragina smarkiau dirbti. Jų kolchozuose net po kelis ir jie dykai ėda sunkiai uždirbtą lietuvių duoną. Taigi, tikrą baudžiava vykdoma [illegible]

PRANCŪZIJA.—Liepos 10-11 d. d. Paryžiuje įvyko PLB Europos kraštų atstovų suvažiavimas. Dalyvavo iš Britanijos, V. Vokietijos, Belgijos ir kitų kolonijų pirmininkai.

AUSTRALIJA.—Melburne yra įsteigtas Karaliaus Mindaugo Institutas, kurio direktorium ilgą laiką buvo prof. dr. Raulinaitis; jam išvykus į JAV išrinktas nauju direktorium kun. Vaseris.

— Lietuviški laikraščiai Australijoj labai sunkiai verčiasi. "Mūsų Pastogė" prašo visų lietuvių paramos.

INDOKINIJA.—Kaip žinome, Prancūzų Svetimšalių Legione tarnauja keliolika lietuvių vyrų. Krístus Dien-Bien-Phu miestui, nelaisvėje patekusių tarpe yra trys lietuviai: Edvardas Vidikauskas, St. Petkevičius ir Jonas Garolis. Spėjama, kad ir kautynėse tarp žuvusių bus irgi lietuvių. Leg. Vytautas Ričkauskas dabar esąs fronte ir kovoja prieš komunistus. Ten kovos eina labai smarkios, nežinia ar jis išliks gyvas, nes liogione dar turi tarnauti iki 1955 m. vidurio. Taigi, matome, kad Lietuvos vaikų kraujas aplaisto net Azijos žemyną, kur šiandien plečiasi raudonos lavos srovė.

KANADA.—Toronto universitetą baigė trys lietuviai: Gytis Šernas, Kostas Astravas ir Vikt. Briškus. Iš jų Šernas ir Astravas įgijo inžinieriaus teises.

— Kanados Lietuvių Katalikų Kongresas praėjo labai įspūdingai. Iškilmėse dalyvavo keli tūkstančiai katalikų ir buvo graži meninė programa Toronte ir Hamiltone.

JAV-BĖS.—New Yorke, Sovietų pavergtųjų kraštų atstovai liepos 1 d. paskelbė Laisvės Dieną. Tikslas: visi vieningai kovoja prieš Sovietų Sąjungą iki pavergti kraštai vėl bus laisvi.

— Kompozitorius J. Gaidelis parašė oratoriją "Giesmė Apie Gediminą" (B. Sruogos kūrinys).

— Chicagos Viešasis Centralinis Knygynas yra pertvarkytas. Dabar nereikės knygų ieškoti po lentynas, o galima bus ir pasirinkti iš katalogų. Knygyne yra knygos išleistos tremty, Amerikoje ir Lietuvoje, kurios duodamos skaityti nemokamai.

— Chicagos viešose aukštesniose mokyklose nuo šio rudens sezono bus įvesta lietuvių kalba dėstomuoju dalyku, jei tose mokyklose susiras iki šimto lietuvių mokinių. Tuo reikalu rūpinasi Mokytojų Sąjunga, padedant konsului Daužvardžiui. Tėvai prašomi pranešti savo vaikų vardus ir adresus, kuriuos mokyklas lanko, mokytojui Kavoliūnui, 4716 So. Marshfield; telefonas BI-7-6396. Tai labai girtinas darbas Mokytojų Sąjungos lietuvybės palaikymo kely.

— Penktadienį, liepos 9-tą, matėme gražų pasirodymą Čiurlionio Ansamblio per spalvotą televiziją. Džiugu, kad lietuviai pirmą kartą Amerikoje pasirodė ir šios šalies žmonės pamatė mūsų nors dalį meno. Reikėtų, kad ir Chicagos meniški vienetai pasirodytų televizijoj.

TIPINGAS ŽMOGŽUDŽIO ELGESYS

Shreveport, La. (LAIC).—Vietos laikraštis Journal įsidėjo įdomų Sovietų genocido konvencijos pasirašymo komentarą. Laikraštis pastebi, jog Sovietai genocido konvencijos pasirašė su rezervu, kad be jų pačių sutikimo jie negalės būti patraukti atsakomybėn į Tarptautinį Teismą už toje konvencijoje numatytus nusikaltimus — religinių, rasinių ar tautinių grupių persekiojimus. Bet tai, laikraščio nuomone, esąs elgesys žmogžudžio, kuris pasisako už aukščiausią bausmę žmogžudžiams, kol jo paties tai neliečia. Tik nors Sovietai ir apsidraudžią, kad jų nebūtų galima patraukti į Tarptautinį Teismą, tačiau pasaulio viešosios opinijos teismo jie negalį išvengti, nes pabėgėliai iš anapus geležinės uždangos yra pasauliui atskleidę sistematines šimtų tūkstančių deportacijas iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos į vergų darbo stovyklas, iš kur nėra grįžimo.

UŽSIENIO RADIJAS LIETUVOJE GIRDIMAS

VILNIUS (LAIC).—Kad ir su pavojumi, Lietuvos gyventojai klausosi užsienio radijo pranešimų. Vokiečių okupacijos metais lietuviai daug klausėsi anglų BBC programos, todėl jos klausomasi ir dabar, ypač transliacijų vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis. Mokantieji Vakarų kalbas klausosi ir kitų stočių. Pirmiausia buvo sužinotos Vatikano radijo lietuviškos transliacijos. Vėliau ir Amerikos Balso. Kad Amerikos Balsas duoda lietuviškas transliacijas šiandien žino visi Lietuvos gyventojai. Anksčiau, kol dar stipriau reiškėsi partizaninis veikimas, pasirodydavo ir lapelių su Amerikos Balso paskelbtomis žiniomis.

Į Buenos Aires ruošiamas pasaulinės šachmatų varžybas atvyksta Kanados šachmatų meisteris lietuvis P. Vaitonis. Jis Argentinoje atstovavo Lietuvai 16 pasaulinėje šachmatų olimpiadoje 1939 m.

Australijoje studijuoja 46 lietuviai studentai. Iš jų Adelaidėj yra 22, Melbourne 13, ir Sidny 11. Daugiausia studijuoja technikos mokslus, paskum medicciną.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE OFICIALUS ORGANAS

GARSAS

Išeina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Jung. Am. Valst. metams $3.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

EISENHOWER'IS ĮSPĖJA KOMUNISTUS

Ši vasara atnešė nemažą karštį politiniame pasauly.

Ženevos konferencija klaikiai baigėsi, nes nė vieno klausimo neišsprendė esminiai aktoriai išsiskirstė kas sau. Indokinijoje ir toliau vyksta karas. Prancūzijos naujoji vyriausybė paskubomis nori užbaigti tą karą, darydama nepaprastas nuolaidas komunistams. Kremlius ir jo vadovaujami komunistų kraštai stengiasi kiekvieną klausimą užvilkinti ir tuo būdu laimėti karą ir politiniame fronte. Anglijos ministeris pirmininkas Churchill, ankščiau dėjęs nepaprastas viltis į Azijos konferenciją Ženevoje, dar jai nepasibaigus, vyko į Washingtoną ir padarė staigų posūkį.

Amerikos vyriausybė jau nekartą labai aiškiai pasisakė pagrindiniais politikos klausimais. Prezidentas Eisenhoweris atkreipė ypatingą dėmesį į Japonijos ir Azijos reikalus, kad, jo žodžiais tarus, Ramusis vandenynas netaptų komunistų ežeru. Prezidentas labai aiškiai įspėjo, jog *Amerika nepakęs be kurios* [illegible] kiti kraštai, nors jie būtų mums draugiškiausi, pardavinėtų ginklus mūsų priešams.

Kiekviena tauta, kuri nenori būti komunistų pavergta, pati privalo apsispręsti dėl savo gynybos. Amerika nėra tiek pajėgi, kad kiekvienam pasaulio kampe laikytų kariuomenę ir ten kitas tautas gintų nuo komunizmo. Jei komunistų užpultos tautos nenori pačios gintis, suprantama, jos pateks į raudonųjų nasrus. Toliau prezidentas nurodė, kad amerikiečiai negali prekiauti su kitais kraštais, kurių pragyvenimo lygmuo yra žymia žemesnis už amerikietiškąjį. Toliau prezidentas paaiškina, jog tokia prekyba Amerikai sudarytų rimtą pavojų, nes pusvelčiai pagaminti žemės ūkio gaminiai būtų parduodami Amerikos rinkoje.

Tie visi klausimai yra gyvai susieti su Japonija. Toji 65 milijonų tauta, pasižyminti savo darbštumu ir išradingumu, pra[illegible] čiusio karo metu buvo viena didžiųjų galybių. "Todėl—Eisenhoweris nurodo—mūsų saugu[illegible] Prezidentas nurodo, kad JAV visą laiką negali nešti kitų tautų naštos ir užtęsti neribotą laiką paramos teikimą kitoms valstybėms. Jokia tauta negali išsaugoti savo laisvės vien tik pinigine parama iš šalies.

Kodėl mes leidžiame mūsų sąjungininkams prekiauti su komunistais? — klausia prezidentas. Jei kas iš šalies deda pastangų sunaikinti Jungtines Amerikos Valstybes, mes nesutinkame, kad [illegible] sėkmės siektų pavergti visą Azijos žemyną. Tuo atveju Ramusis vandenynas taptų komunistiniu ežeru. Japonija turės atsiskirti nuo laisvojo pasaulio, jei nebus sudarytos sąlygos jos gyventojams tinkamai išsiverstį."

Eisenhower'is nurodo, kad dabartiniu metu amerikiečiai turi pakelti didelę atsakomybę gindami laisvąjį pasaulį. Toji gynyba yra visų reikalas, kuris turi remtis išmintimi ir tarpusavio sutarimu.

SOVIETINIAI RUSAI APSĖSTI DIDYBĖS MANIJOS

Betarpiškų stebėtojų liudijimu, sovietiniai rusai okupuotoje Lietuvoje yra tiesiog apsėsti didybės manijos. Buvęs vokiečių rasizmas atrodo tiesiog dar vaikiškas, palyginus su sovietiniu rusų šovinizmu. Kiekvienam jų įkalta į galvą, kad rusų tauta esanti pranašiausia iš visų pasaulio tautų.

Mokyklose ir kitur nuolat skelbiama, jog rusų kalba esanti gražiausia pasauly, kad kilniausi ir geriausi žmonės esą rusai, kad visi didžiausi pasaulio mokslininkai buvę rusai ir jie padarę visus didžiuosius išradimus, kuriuos kiti tik pasisavinę, kad rusų kultūra esanti vienintėlė, kuri tikrai verta to vardo, kad tikro meno, didelių rašytojų ir filosofų tėra buvę rusų tarpe.

Šis šovinizmas yra pagrindas dar niekur kitur nebuvusio dydžio klasių skirtumui. Rusai sudaro tariamų antžmogių klasę, o visų kitų tautų žmonės—tariamų nenužmogių, ir tarp šių dviejų klasių nėra ir negali būti jokios lygybės. Visos geriau apmokamos vietos yra atiduotos rusams ir jais vienais tepasitikima. Jei tam tikros valdinės vietos skiriamos lietuviams, kad atrodytų, jog kraštas valdomas ir tvarkomas pačių lietuvių, tai tiems lietuviams vis tiek nerodoma jokio pasitikėjimo, ir prie kiekvieno tokio neruso pareigūno yra priskiriamas jam kontroliuoti padėjėjo titulu rusas. LAIC

PASITYČIOJIMAIS NORI ATGRASINTI NUO TIKĖJIMO

Sovietiniai okupantai Lietuvoje, kovodami su tikėjimu, ypač kreipia dėmesį į jaunimą, kad jis išaugtų ateistais. Tam naudojamos visos priemonės. Ypač dedamos pastangos mokyklinį jaunimą atskirti nuo bažnyčios. Pastebėti lanką bažnyčią mokslei[illegible] vimai bandoma nuo jo lankymo atgrasinti ypač išjuokimu. Jie verčiami, kotojaunuoliams ir pionieriams tyčiojantis, prieš visų mokslelių susirinkimą atkirtis dėl pamaldų lankymo. Jautrius vaikus toks smurtas labai skaudžiai veikia, ir ne vienas paskui nebejaidrasina toliau lankyti pamaldas.

Lietuvos Kaimo Šventasis

Tuo metu kai Bažnyčią valdė popiežius Šventasis Pijus X, Petrapilio Kunigų Akademijoje profesoriavo Dievo Tarnas arkivyskupas Jurgis Matulaitis, tada vadinamas Matulevičius.

Nuo 1907 m. pasirodė kun. Jurgis Matulaitis kaip stambus mokslininkas, gabus ir gyvenimiškas sociologas, mokėjęs patraukti ir peforganizuoti 50,000 Varšuvos darbininkų. Dviem metams praslinkus, popiežiui Pijui X leidžiant, slapta atgaivino 1909 m. okupantų rusų pasmerktą mirtin Marijonų Vienuoliją, padėjo persiorganizuoti kelioms kitoms vienuolijoms, įkūrė Šiserų Nekalto Prasidėjimo Kongregaciją, nepabūgęs stambių sau grėsiančių iš okupantų pusės baudžiamų.

Vidudienio šviesos pilnumą ir garbės pasiekėme susikūrus laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Tam pasiruošimo laikotarpį sudarė keleri prieškariniai metai, pats Pirmasis Pasaulinis karas ir savanorių kovos už Lietuvos žemę. Nelaimingai trukus, 1926 m., Lietuva gauna pilno nepriklausomo gyvenimo vainiką, — popiežius [illegible] kūrė Bažnytinę Lietuvos Provinciją, nuo niekieno nepriklausomą. Tu tautos ir valstybės laimėjimų centre randame arkivyskupą Jurgį Matulaitį, Apaštalinį Vizitatorių Lietuvai. Visi, kurie pažino jį gyvą, matėm gilų ir šviesų jo protą, Dievo ir artimo meile degančią jo širdį, o nuomonė, tartas žodis jaunesniems turėjo programinės reikšmės.

To šviesaus ir švento gyvenimo vyro, Lūginės kaimo sūnaus, beatifikacijos informacinė byla prasidėjo Romoje 1953 m. gegužės 15 d. Jo gyvenimą tiria, jo pasiektas dorybes svarsto Bažnytinis Teismas, apklausinėdamas liudininkus. O vienur kitur per jo užtarimą gautosios iš Dievo malonės, sveikata, šventumo garsu nuplieskė Europos ir Ameri[illegible] tautai, kuri ar Tevai, tikimės, paskelbs Dievo Tarną arkivyskupą Jurgį esant tarp šventųjų. Su mumis džiaugsis 430 milijonų katalikų ir daug kitų žmonių, sveikins Lietuvą, išauginusią pas save Dievo šventąjį. Kad tos dienos greičiau sulaukstume, turime prie beatifikacijos bylos dėtis savo darbu.

1. Reik melstis, kad Dievas saujais ženklais ir stebuklais patvirtintų arkivyskupo Jurgio užtarimo galią.

2. Reikia parengti bylą aukomis, kad Generalinis Postulatorius turėtų kuo apmokėti būtinąsias spaudos, darbininkų, advokatų, ekspertų išlaidas.

3. Reikia rinkti visus užsilikusius arkivyskupo Jurgio laiškus ir raštus ir visa tai įteikti (ar bent raštų paliudytus nuorašus) bylos vedėjui—Postulatoriui.

4. Reikia pažinti arkiv. Jurgio dvasią, mokslą, jo asmenį. Tam gali patarnauti 1953 m. Londone išleisti jo "Užrašai". Šios knygos visas pelnas yra paskirtas beatifikacijos bylos išlaidoms dengti. Amerikoje ji gaunama "Draugo" administracijoj, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. ir pas leidėjus: Marian Fathers, 21, The Oval, London, E. 2, England.

Brooklyno vyskupijos yra sudaroma pagelbinė beatifikacijos byla. Arkiv. T. J. Malloy pradės ją, vasaros atostogoms pasibaigus. Tai bus pirmutinė, o gal ir paskutinė šios rūšies bažnytinė byla Amerikoje arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacijos reikalu. Labai yra svarbu, kad visi, kuriems teko kartu gyventi ir veikti su arkiv. Jurgiu Matulaičiu-Matulevičium, kurie norėtų būti jo beatifikacijos byloje liudininkai, kad teiktųsi pranešti man adresu: Rev. C. A. Matulaitis, MIC, Marianapolis, Thompson, Conn.

2. Kas yra gavęs nepaprastų Dievo malonių, užtariant arkiv. Jurgiui Matulaičiui, kad malonėtų man ar kun. K. Reklaičiui apie tai pranešti: Rev. C. Reklaitis, MIC, via Corsica 1, Roma, Italy.

3. Kas tik apylinkėje pagelbėti [illegible] kad malonėtų savo vardą ir adresą atsiųsti man, Marianapolį.

Kun. Kaz. A. Matulaitis, MIC.
VicePostulatorius

"SAVANORIŲ" BEI SPECIALISTŲ ATRINKIMO UŽKULISIAI

Šia proga galima plačiau nusakyti kai kuriuos, ligi šiol vakaruose plačiau nežinomus užkulisius, kaip atrenkami tarp LTSR jaunimo "savanoriai" ir specialistai į Sibirą bei kitas vietoves "įsisavinti naujų plėšinių".

Pasirodo, kad 1) savanoriškas jaunimo mobilizacijos pagrindas taikomas tik RSFSR apygardose ir autonominėse respublikose. Visose nerusiškose respublikose jaunimas yra prievarta verčiamas vykti į skirtąsias sritis. Rusų jaunimas daugiausia skiriamas propagandiniams darbams, "udarninkais" į mechanizuotas brigadas ir "komsorgų" funkcijoms. Tuo tarpu kom. jaunuoliai, mobilizuoti iš sąjunginių respublikų, skiriami į sunkiuosius darbus ne tiek naujuosiuose sovchozuose, kiek Kazachstane ir Uzbekistane prie kanalų vedimo ir kasyklų darbų.

2) Nuo 1954 m. balandžio 1 d. ir gruodžio 10 d. okupuotoje Lietuvoje įsigaliojo kelios instrukcijos ir aplinkraščiai, nustatą, kaip ir kiek kom. jaunuolių aktyvų bei specialistų, tam skaičiuj nemaža sanitarinės tarnybos pareigūnų, turi būti kasmėnuo išgabenti iš Lietuvos. Tarp tų instrukcijų žinomesnės e. k. VLKSM instrukcijos nurodančios, kad kom. jaunimą atrinkti paveda komsomolo įgaliotiniui Lietuvoje Fedotovui. Tad Fedotovas kartu su savo štabu Vilniuje faktiškai ir paruošia Lietuvos kom. jaunimo transportus į Uralo bei Viduriniės Azijos sritis. Atrenkama grynai politiniu pagrindu—pirmoj eilėj išsiunčiami tie, kurie komunistams yra nepageidaujami.

3) Savo "verbavimo" punktus nuo 1954 m. balandžio mėn. Lietuvoje įsilaiko ir Min. Gynybos "Glavpolitupravlenije" departamentas Maskvoje, kurio viršininkas Šatunovas savo instrukcija kom. jaunuolius paskirsto į specialias grupes DOSAAF skyrių organizuoti "plėšinių ir dirvonų srityse". Čia vykdoma rusams įprastinė politika—lietuviai priskiriami prie ukrainiečių, gudų, moldavų, kazachų, gruzinų ir kt. rajonų Koludinskio stepėse, Altajuje ir kitur. O į lietuvių, latvių ir estų naujus rajonus Uralo bei Viduriniėj Azijoj skiriami ukrainiečiai, rusai, gudai, armėnai ir kt. Taip daroma yra ir su įvairiais komunistiniais pareigūnais.

4) LTSR Ministerių Tarybos išleistame ir Ozarskio pasirašytame aplinkraštyje kom. jaunimo rajono komitetai paraginti "verbavimą" pravesti taip, kad jis praeitų be jokio žymesnio triukšmo. Praktiškai kom. jaunimo grupės suskaldomos po kelis žmones, o paskiai Sverdlovske ar Oranburge paskirstomos į įvairias sritis. ELTA

ŽMONĖS MAŽAI TĖSUSIRAŠINĖJA

VILNIUS (LAIC).—Susirašinėjimas laiškais Lietuvoje labai mažas. Jei kas ir rašo, tai daugiausia tik atvirukus. Kiekvienas laiškas yra perduodamas į raikomo cenzūros skyrių. Iš vieno rajono į kitą tie laiškai eina paprastai ligi 5 dienų. Kovojant prieš religinės šventės, sekmadienis paliuosuo darbo diena, o poilsio diena—antradienis.

D. Britanijoje psichiškai sergančius lietuvius norima sutelkti į vieną vietą, jei atsiras pakankamas skaičius lietuvių medicinos personalo. Ten kelios dešimtys psichiškai ligonių lietuvių yra dabar išmėtyti po įvairias ligonines.

M.V.D. PULKININKAS APIE REZISTENCIJĄ LIETUVOJE

Muenchenas (LAIC). — Birželio 28 d. Charles J. Kersteno komitetui davė parodymus į Vakarus prieš metus laiko pabėgęs MVD pulkininkas leitenantas Grigori Stepanovič Burlicki. Šis buvęs augštas ir gerai informuotas MVD pareigūnas tarp kitų dalykų paliudijo, kad rezistencinės grupės tebekovoja prieš sovietinę priespaudą Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Gudijoje ir Ukrainoje.

Savo parodymuose Burlicki kartu pažymėjo, kad Sovietų armėjoj, vyriausybės sluogsniuose ir net komunistų partijoj labai plačiu mastu išplitęs šnipinėjimas antikomunistiniams kraštams. Nors komunistams pavyko nemaža ant komunistiniu šnipų sugaudyti, tačiau vis tiek to šnipų tinklo nariams yra pavykę dėligi šiol nebuvusiu mastu įeiti į valdžios sferas, karines pajėgas ir net pačią komunistų partiją.

GALI "SVARSTYTI", BET NEGALI NIEKO NUSPRĖSTI

Stockholmas (LAIC).—Mums žinomas Sovietams pataikaujantis Švedijos užsieniu reikalų ministeris Unden dešimtį dienų lankėsi Sovietuose. Ta proga jis lankėsis vienoje automobilių dirbtuvėje ir specialiai domėjęsis darbo sąlygomis. Tą jo žinomą sumą patenkinę jo vadovai, detaliai painformuodami, jog darbininkai turi įtakos svarstant atlyginimus. Taip pat jie gali su fabriko vadovais svarstyt darbo sąlygas. Tačiau ... jokių sprendimų jie negali pats savo reikalais daryti. Streikuoti taip pat negali. "Sugestijom" visa ju tariama įtaka ir pasibaigia. Taigi net Sovietams pataikaujantis [illegible] Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų laisvajame pasaulyje esą darbininkijos veikėjai—kad Sovietai darbininkiją yra pavergę ir kad ta darbininkija yra grynai priklausoma nuo sovietiniu biurokratų bei išnaudotojų malonės.

NAUJI LEIDINIAI

(Atsiųsti paminėti)

"JAUNUOMENĖS AUKLĖJIMAS". Parašė ir išleido *kun. J. A. Karalius.* 1954. Spauda Forum Press, Brockton, Mass. 52 pusl. Kaina 25 centai.

Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje, Hamiltono skyriaus "METRAŠTIS" (1951 m. gegužės 27 d. 1954 m. gegužės 27 d.). Redagavo Stasys Bakšys, Vaitiekus Kazlauskas, Pranas Lesevičius ir Juozas Tričiokas. Leidėjai užtikrina, kad Metraštį galima isigyti pasiunčiant bet kokio dydžio auką Tautos Fondui šiuo adresu: Stasys Bakšys, 38 Stanley Ave., Hamilton, Ontario, Canada.

J. KELIUOTIS ESĄ GRĄŽINTAS Į LIETUVĄ

Vilnius (LAIC).—Buvęs Naujosios Romuvos redaktorius J. Keliuotis 1944 m. buvo suimtas ir išvežtas į Rusiją. Tačiau dabar kažkokiais sumetimais esąs grąžintas į Lietuvą ir paskirtas Panevėžio dramos teatro stilistu. Tame pat teatre dar tebedirbąs režisierius J. Miltinis.

VILNIUS (LAIC).—Paskutiniųjų žinomis iš Lietuvos, Vilniuje esą privežta įvairių tautybių žmonių—be lietuvių ten daug esą rusų, lenkų, gudų ir kitokių tautybių žmonių.

Minint spaudos atgavimo sukaktį, pagerbti Argentinoje palaidotas aušrininkas Vitėliauskas, knygnešys Pauga ir kiti kovotojai už lietuvių spaudos atgavimą.

Aušros Vartų kopyčia Vilniuje esanti dar neuždaryta, tik langai užkeisti užnaikdomis. Tačiau ir dabar dar matyti lauke prieš kopyčią kartais besimeldžią žmonės.

Pavergtoje Lietuvoje

SOVIETINIO GYVENIMO KRONIKA

Bolševikai, berusindami ir besovietindami okupuotą Lietuvą, Maskvos spriami, stengiasi panaikinti bet kokią net ir išorinę žymią, kuri primintų kokį nors savarankiškumą. Tai galiausiai padaryta ir su administraciniu Lietuvos suskirstymu. Jei seniau joje dar buvo paliktos keturios sritys (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių), tai nuo 1953 m. rugpiūčio 22 d. (LTSR Aukščiausios Tarybos prezidento nutarimu, kurį neseniai patvirtino posėdžiavusi tos tarybos sesija) jau ir to nebėra. Dabar okupuota Lietuva, panašiai, kaip Sovietų Rusija, suskirstyta į šiuos rajonus: Akmenės, Alytaus, Anykščių, Ariogalos, Biržų, Daugų, Dotnuvos, Druskininkų, Dukšto, Dusetų, Eisiškių, Ignalinos, Jiezno, Jonavos, Joniškėlio, Joniškio, Jurbarko, Kaišiadorių, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Kelmės, Kėdainių, Kybartų, Klaipėdos, Kovarsko, Kretingos, Kupiškio, Kuršėnų, Lazdijų, Linkuvos, Marijampolės, Mažeikių, Molėtų, Naujosios Vilnios, Naumiesčio, Nemenčinės, Obelių, Pabradės, Pagėgių, Pakruojo, Pandėlio, Panemunės, Panevėžio, Pasvalio, Plungės, Priekulės, Prienų, Radviliškio, Ramygalos, Raseinių, Rietavo, Rokiškio, Salantų, Sedos, Simno, Skaudvilės, Skuodo, Smėlių, Šakių, Šaltininkų, Šeduvos, Šiaulių, Šilalės, Šilutės, Širvintų, Švenčionėlių, Švenčionių, Tauragės, Telšių, Tytuvėnų, Trakų, Troškūnų, Ukmergės, Utenos, Užvenčio, Vabalninko, Varėnos, Varnių, Veisėjų, Vievio, Viliampolės, Vilkaviškio, Vilkijos, Vilniaus, Zarasų, Žagarės, Žiežmarių—ir šiuos "respublikinės priklausomybės miestus": Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Naujosios Vilnios, Palangos, Druskininkų.

IŠ LIETUVOS IŠVEŽIMAI "NAUJŲ PLĖŠINIŲ" ĮSISAVINTI" TEBEINA TOLIAU.

Kiekvienam rajonui nustatyta, kiek turi duoti "savanorių". "Savanoriai", paprastai pašaukiami individualiai, turi prieiti prie stalo ir pasirašyti įsipareigojimo lakštą, nurodantį, kad "savanoris" yra pasiryžęs prisidėti prie atstatomojo darbo, nebijo jokio vargo ir prašosi siunčiamas ten, kur randa esant daugiausia reikalinga. Tačiau išvežamųjų daugumas netiki, kad vėl kada nors galės išvysti savo tėvynę. Be šios rūšies "savanorių", darbo jėga iš Lietuvos gabenama į Sov. Sąjungą ir kitais titulais—"specializuotis", miško darbų dirbti etc. Tačiau išvykusieji yra tiesiog užvertę savo gimines ir pažistamuosius laiškais. Ypač ju daug gauta iš Uzbekistano, Karagandos srities ir kt. Išvežtųjų daugelis skundžiasi, kad turi gyventi tiesiog urvuose, baltinių neplauna, darbo normos sunkios, nėra ko net ir parūkyti, nes artimiausias miestas yra už šimtų kilometrų. Uzbekistane prie kanalo darbų pasiųsta dirbti apie 32,000 jaunuolių. Iš artimiausių apylinkių buvo tiesiog mobilizuota kuone pusė viso kom. jaunimo. Visur juodą vaizdą rodo taip pat iš Altajaus ir iš kitų sričių gaunami pranešimai, išskyrus nebent tik tuos, kurie įstatyti į geresnes darbo sąlygas, kaip tat yra reikalinga komunistinei propagandai.

* * *

Birželio 9 d. Vilniaus radijas paskelbė, kad Sov. Sąjungos vyriausybė IŠLEIDO NAUJĄ PASKOLĄ 16 MILIJARDŲ RUBLIŲ SUMAI 20 metų laikotarpiui tariamai "Vojo penkmečio plano įgyvendinimo priemonėms finansuoti". Ši žinia bloškiamai paveikė pavergtos Lietuvos gyventojus, nes naujoji paskola dar daugiau pasunkins jų gyvenimo naštą. Išleidžiamos paskolos dydis yra toks didelis, jog kiekvienas Sov. Sąjungos valdomam krašte gyvenančiam žmogui, suaugusiam ar vaikui, dirbančiam ar ligoniui, išeina po 80 rublių. Nors ir skelbiama, kad gyventojai "vieningai" laisvu noru ją pasirašo, bet visi žino, jog komunistinėj santvarkoj tokio dalyko, kaip laisvas noras, nėra. Paprastai kiekvienam dirbančiam "pasiūloma", už kokią sumą jis turi pasirašyti, o jei nepasirašys—paklius į dar didesnę bėdą: bus apšauktas liaudies priešu ir išdangintas į Sibirą ar į kitą darbo vergų stovyklą. Šiuo metu okupuotoje Lietuvoje per spaudą, radiją, mitingus etc. varoma smarki propaganda už "savanorišką pasirašymą". Tačiau garsinamoji paskola skiriama ne Lietuvos, bet "plačiosios tėvynės" liaudies ūkiui gerinti. Agitatoriai kaip tik apie šį dalyką savarytiems į mitingus žmonėms ir nekalba, nieko apie tai nerašo nei komunistinė spauda, neskelbia nei Vilniaus radijas. Giriamasi, kad "tarybiniai biudžetai" suvedami su pertekliais, o štai—vis ir vis reikia naujų "vidaus paskolų" liaudies ūkiui finansuoti. Ir tos paskolos eina viena po kitos. Beto, ir nuošimčius už paskutinę paskolą mokės ne visiems, o tiems, kurie ją laimės loterijos būdu. O kas gali tikėtis, kad po 20 metų atgaus komunistinei valstybei "paskolintus" pinigus? Ar daug yra pavyzdžių, rodančių, kad Sov. Sąjunga tokias paskolas pilnai išmoka? Gyventojai gerai žino ir be gyrimų, ką tokios paskolos reiškia: tai yra dar viena kontribucija Rusijai, pravedama ir vėl "savanoriškų" būdu . . . ELTA

Reikšmingas Bažnytinis Suvažiavimas Leipzigo

Rytų Vokietijos evangeliku bažnyčios suorganizavo nepaprastą tikinčiųjų suvažiavimą. Jis įvyko Leipzige, kuriame ankščiau kasmet buvo ruošiamos pasaulinio masto mugės. Leipzigas praėjusių metų birželio mėn. buvo viena vietovių, kurioje pasireiškė žinomi neramumai.

Į tą bažnytinį suvažiavimą atsilankė per 400,000 tikinčiųjų. Tai buvo demonstracija prieš komunistinę propagandą, kuria siekiama persekioti tikėjimą.

Šis bažnytinis suvažiavimas įrodė, kad komunistai nėra pajėgūs užgniaužti tikėjimą. Leipzigo bažnyčių varpai skambėjo, kviesdami į aikštėje vykstančias pamaldas. Milžiniški kryžiai ar jų ženklai kyšojo iš griuvėsių. Pamaldose dalyvavo darbininkai, ūkininkai, mokslininkai ir tūkstančiai jaunuolių.

To bažnytinio suvažiavimo rengėjai aiškiai prasitarė, kad jie nesiekia svarstyti politinių klausimų. Tačiau tas gausus suvažiavimas iš dalies buvo ir politinė demonstracija prieš netikėjimą, kurį skelbia Rytų Vokietijos komunistai ir jų sudaryta vyriausybė.

Giesmės žodžiai "Dievas tvirtas ir ryžtas verčia nusilenkti ir komunistus, kurie persekioja tikėjimą. Deja, rusų tauta ištisais amžiais turėjo pakluusti valdantiesiems, net ir tikybiniuose reikaluose. Todėl stačiatikių bažnyčia šiandienę yra komunistų partijos klusnus įrankis.

"Garnio" leidykla leidžia K. Pažėraitės novelių rinkinį "Didvyrių žemė", skirtą kovojantiems ir žūstantiems lietuviams didvyriams—miško broliams.

LRK SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE VYKDOMOSIOS TARYBOS SUSIRINKIMO PROTOKOLAS

(Pabaiga)

PENKTOJI SESIJA

Kovo 17, 1954

Penktąją Vykdomosios Tarybos sesiją prezidentas L. Šimutis atidarė 9:10 A. M.

Kun. Baltusevičius sukalbėjo maldą.

Dalyvauja: dvasios vadas kun. J. F. Baltusevičius, prezidentas L. Šimutis, vice prezidentas adv. J. J. Grigalius, sekretorius V. T. Kvetkas, iždininkas P. J. Karašauskas, iždo globėja Leokadija Žemaitytė ir redaktorius Matas Zujus.

Prezidentas Šimutis pakvietė sekretorių perskaityti trečios ir ketvirtos sesijų protokolą. Sekretoriui Kvetkui perskaičius protokolą, adv. Grigalius pasiūlė priimt. Žemaitytė parėmė. Priimta vienbalsiai.

Tęsiamos diskusijos Jaunimo programos reikalu.

Prezidentas Šimutis atkartojo programą paruoštą seimui. Čia pat kilo klausimas apie anksčiau skelbtą atletikos programą, muzikalinius įvykius, narystės vajų pritaikintą jaunajai kartai, su dovanomis ir visomis išlaidomis vykimui Chicagon laimėtojams.

Išdiskusavus, pirmininkas paskelbė, kad jeigu bile kuri kuopa ar apskritis įvykdins kvotą prirašant nustatytą sumą naujo biznio, Susivienijimas **išmokės visas išlaidas** kelionės į Chicagą ir atgal. Vienok parengimai turi apsiriboti muzikaline programa.

Tolimesnės diskusijos šiuo reikalu buvo uždarytos.

Sekretorius atkreipė dėmesį į augančias **išlaidas** vedant centro ofisą. Darbininkai prašo algų pakėlimo. Pašto išlaidos didėja ir visų reikmenų kainos eina aukštyn. Tas susiriša su raportu padarytu redaktoriaus "Garso" reikalais pirmoje sesijoje, kuriame jis nusakė problemas surištas su laikraščio išleidimu. Susidarius sunkenybėms šiame klonyje sunku susirasti reikalingą pagelbą.

Sekė diskusijos, kaip padidint Lėšų Fondo pajamas ir sumažint išlaidas.

M. Zujus kalbėjo ir aiškino apie įrengimų padėtį spaustuvėje. Visi įrengimai yra pasenę, intertypas taipgi jau yra 25-kių metų senumo. Sunku pagerint mūsų darbo kokybę be įgijimo naujų įrengimų. Net iždo globėjai ir kontrolės komisija padarė mūsų spaustuvės patikrinimą, jis užbaigė.

Prezidentas Šimutis plačiai apibudino problemas surištas su lietuvių laikraščių leidimu. Tekniškos priemonės yra reikalingos išleisti gerai išrodantį laikraštį, patrauklų skaitoma medžiaga ir kalba. Visa tai gali būt padalyta į tris grupes: 1) naujoji Lietuva, 2) senesnioji kalba vartojama tų, kurie atvyko Amerikon prieš pirmąjį pasaulinį karą ir kuri grupė sparčiai mažėjanti; ir 3) Amerikoj gimę ir kurių tik mažas procentas skaito lietuviškai. Tadgi, prezidentas pažymėjo, kad tai yra didelė problema.

M. Zujus sutiko paruošti planą ir jį diskusuoti su Finansų komisija prieš priduodant seimui.

Kas liečia pajamų padidėjimą, o išlaidų sumažėjimą, sekretorius Kvetkas sutiko apsvarstyti problemą kartu su aktuaru.

Tas privedė prie diskusijų kas link centro ofiso namo ir jo lokacijos. Iždo globėjai ir Kontrolės komisija šį reikalą palietė jų raporte paruoštam seimui.

Sekretorius Kvetkas raportavo, kad gyvai reikalinga turėti daugiau erdvės.

Išlaikymas rekordų, pavyzdin, duoklių mokėjimo rekordų, reikalavimų formų, aplikacijų, susirašinėjimų reikalauja daugiau erdvės ir vietos. Sunku suprasti, kaip daug tokių rekordų yra susidarę per 16-ką metų jam sekretoriaujant. Mums taipgi reikalingi nauji ledgeriai ir ledgerių lapai prisitaikyt prie metinių statementų naujos sistemos.

Sekretorius autorizuotas įgyti naujus setus.

Kas liečia centro ofisą namą, Kvetkas pasiūlė sugestijas, kaip diskusijų medžiagą, kurios gali surasti kelią duoti mūsų organizacijai naują išvaizdą. Jo patsabos palietė būdus oficialio organo pagerinimui.

Kun. Baltusevičius išsireiškė: "Jeigu mes imsimės žygių ką nors daryti pądėties reikalais, tai dabar yra tam laikas. Aš siūlau reikalą pasvarstyti rūpestingai ir paruošti kokį nors planą ir priduoti seimo apsvarstymui. Planas apimtų naujo pastato konstrukcijos projekto fi nansavimą vien tik Susivienijimo ofisų reikalams."

Visi Vykdomosios Tarybos nariai entuziastiškai priėmė sugestijas ir autorizavo finansų komisiją apskaičiuoti ir paruošti planus seimo apsvarstymui.

Toliau kalbant apie naujus planus, sekretorius išsireiškė, kad atlyginimas kuopų sekretoriams už duoklių išrinkimą gal būt yra geriausias palyginant su bile kuria kita fraternaline organizacija. Tas yra padrąsinimu darbuotis. Savo įvertinimą jie parodė sekretorių naujų narių vajaus laiku. Čia turėtų būti surastas būdas išnaudoti tokį pasitenkinimą ir jis pasiūlė samdyti generalinį organizatorių, kuris vyktų iš centro ofiso ir kooperuotų su kuopų sekretoriais. Atlyginimas gerai kvalifikuotam organizatoriui turėtų būt geras ir jis turėtų mokėti abi—angliską ir lietuvišką kalbas, suprasti apdraudos bizni, o ypatingai fraternalinę dvasią.

M. Zujui pavesta tokio asmens pajieškojimą paskelbti "Garse".

Prezidentas Šimutis pastebėjo, kad jis turi pasiūlymą paskelbti Susivienijimą "Drauge", jeigu "Garsas" skelbs "Draugą". Planas buvo priimtas su malonumu ir jis parodo puikią kooperacijos nuotaiką tarp katalikiškų institucijų.

Sekretorius Kvetkas parodė žurnalo "Lietuvių Dienos" kovo 8-tos laidos kopiją, kurioje buvo išspausdintas straipsnis apie Susivienijimą, taipgi įdėtas Vykdomosios Tarybos atvaizdas. Tas irgi parodo puikią kooperacijos dvasią ir galutiną Katalikų Susivienijimo pripažinimą iš kitų laikraščių pusės. Toliau jis pastebėjo, kad visa tai nieko nekainavo už padarymą klisės. Toliau jis pasiūlė tapti "Lietuvių Dienų" garbės prenumeratoriais sumokant $20.00. Adv. Grigalius parėmė. Priimta vienbalsiai.

1:30 P. M. paskelbta pertrauka pietums.

ŠEŠTOJI SESIJA

Prezidentas šeštąją sesiją paskelbė 2:15 P. M.

Tęsiamos diskusijos kas link rekomendacijų ateinančiam seimui. Neužbaigtas biznis iš pereito seimo. Sekretorius Kvetkas, su pereito seimo protokolo kopija rankoje, pareiškė, kad kiek jis numatąs, po protokolo perskaitymo, Vykdomoji Taryba seimo pavestas pareigas yra išpildžiusi ir kaip pavyzdį yra paruošusi įteikti ateinančiam seimui perredaguotą konstituciją ir įstatus. Išimtį sudaro speciali komisija, kurią paskyrė seimo pirmininkas ištirti skundą, kurį Vykdomoji Taryba pridavė seimui. Kvetkas toliau pareiškė, kad jis nelaikė savo prievole komisijos susirinkimą sušaukt. Tadgi čia yra autoriteto reikalas sušaukti komisiją, nustatyt veikimo procedūrą ir priminti jai seimo paskirtas pareigas. Nesant atsakymo į klausimą, pirmininkas pavedė sekretoriui reikalą apsvarstyti su legaliu patarėju.

Konstitucijos ir Įstatų Perrašymas

Sekretorius Kvetkas raportavo apie progresą padarytą konstitucijos ir įstatų perrašyme, apie jo vieną konferenciją su New Yorko apdraudos departamentu, apie kurią aktuaras paiankiai raportavo, ir apie konferenciją atlaikytą su Statutų komisijos nariais Juozu Enčeriu, Stasiu Lukošaičiu ir Povilu Kubiliu. Jis pridavė antrą kopiją New Yorko apdraudos departamentui po pataisų padarytų prisilaikant prie jų memorandumo ir jau planuoja konferenciją su Pennsylvanijos apdraudos departamento pareigūnais pirm priduodant M. Zujui išspausdint oficialiam organe, kadangi Statutų komisija tekstą jau užgyrė. Tekstas yra anglų kalba. Į klausimą ar tekstas bus paruoštas ir lietuvių kalba prieš seimą, atsakyta—ne. Padaryti vertimą iki seimo nėra galimybės. Sekretorius pradėjo skaityti daugelį naujų paragrafų, darant pertrauką diskusijoms. Vice prezidentas J. J. Grigalius, kaip advokatas, buvo ypatingai veiklus diskusijose ir pasiūlė vertingu komentaru.

Po plačių apsvarstymų, dr. Krikščiūnas pasiūlė perrašytą konstituciją ir istatus priduot seimo apsvarstymui ir priėmimui, kun. J. F. Baltusevičius parėmė. Priimta vienbalsiai.

Sekretorius Kvetkas toliau raportavo, kad jis taipgi pertvarkęs tris pašalpos skyriaus beneficijų reikalavimų formas ir parodė kopijas. Petvarkymas padarytas, kad prisitaikyt prie New Yorko valstybės sveikatos ir nelaimingų atsitikimų beneficijų įstatų. Jos bus vartojamos po to, kai naujas sveikatos ir nelaimingų atsitikimų beneficijų planas bus priduotas seimui apsvarstymui ir priimtas. Dr. Krikščiūnas patikrinęs formas ir jas užgyręs. Kadangi priešingų nuomonių nebuvo, pirmininkas paskelbė vienbalsį užgyrimą.

Sekretorius pridavė sąrašą narių sulaukusių 85 metus amžiaus ir daugiau ir pasiūlė paskirti jiems po $10.00 iš Labdarybės Fondo. Kun. J. F. Baltusevičius parėmė. Priimta vienbalsiai.

Sesijon atvyko dr. A. Kučas. Prezidentas Šimutis pasveikino svečią ir paaiškino, kad jo užkvietimo tikslas buvo apsvarstyti medžiagą parašytą Susivienijimo istorijai ir gauti jo pažiūras teknikinio išleidimo reikalu.

Dr. Kučas paaiškino, kad jis pasiuntęs sekretoriui laišką tuo pačiu reikalu ir sugestijonavo laiška perskaityti. Pirmininkas laišką perskaitė. Po to sekė diskusijos dėl kiekvieno punkto. Prezidentas Šimutis pareiškė, kad bendrai imant, paruošta medžiaga jam patinka ir kad yra labai gerų perėjimų. Kun. J. Baltusevičius plačiose pastabose stipriai pabrėžė istorijos reikalingumą, butiną reikalą informuoti žmones apie visus gerus Susivienijimo atsiekimus, o ypatingai turėt priemones propaganduoti Susivienijimo naudingumą.

M. Zujus ir dr. Kučas buvo pasiruošę kitomis knygomis pailiustruoti Susivienijimo istorijos išleidimą—kokia knyga turėtų būti. Jie taipgi sugestijonavo atvaizdus tų asmenų, kurie Susivienijimo istorijoje yra suvaidinę svarbią dalį ir jų atvaizdais turėtų būti istorija paivairinta.

Dr. Kučas prašė visų dalyvaujančių Vykdomosios Tarybos narių suteikt apie save žinių, kurios tiktų istorijai.

P. J. Karašauskas pasiūlė iš anksto sumokėt dr. Kučui sąskaiton už jo darbą $100.00. L. Žemaitytė parėmė. Priimta vienbalsiai.

Dr. Kučas tarp ko kito pareiškė, kad tyrinėjimas praeities yra labai įdomus ir kad Susivienijimo istorijos rašymas yra vertingas darbas. Kartais pasitaiko nesusipratimų, kurie buvo apeiti tokiu būdu, kad nei vienas nebūtų įžeistas.

Toliau buvo perskaityti keli laiškai prašant auku ir nurodant tikslus.

Adv. Grigalius pasiūlė Finansų komisijos nariams paskirti po $10.00 išlaidų per mėnesį dalyvaujant susirinkimuose, rūpinantis nuosavybių ir mortgečių paskolų reikalais. L. Žemaitytė parėmė. Priimta vienbalsiai.

Kun. J. F. Baltusevičius sukalbėjo maldą.

Pirmininkas L. Šimutis susirinkimą uždarė 4:10 P. M.

VINCAS T. KVETKAS, sekretorius

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J.—3-čios kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio.—8-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 2 diena, 7:30 P. M., Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave. Visos narės-nariai, dalyvaukite.

PHILADELPHIA, Pa.—10 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos kambary.

BALTIMORE, Md.—13-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po sumos, Šv. Alfonso parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—14 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po paskutinių mišių, Švč. Trejybės parapijos svetainėje.

TAMAQUA, Pa. — 18-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po sumos, bažnytinėj svetainėj.

PHILADELPHIA, Pa.—20 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, Šv. Jurgio parapijos svetainėj.

CLEVELAND, Ohio. — 50 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 12 diena, Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave., 7:30 P. M.

GRAND RAPIDS, Mich. — 54 kp. susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po sumai, Šv. Petro ir Povilo parapijos mokyklos kambary.

PATERSON, N. J.—65-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, 2 P. M., Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 147 Montgomery Pl.

SCRANTON, Pa.—83-čios kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 5 diena, K. of P. svetainėje, Church Avenue, 7:00 P. M.

HAZLETON, Pa. — 90-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po sumos, pas p. Stasiukonį, 107 Green St., W. Hazleton.

SO. BOSTON, Mass.—94 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, pobažnytinėj salėj, Fifth St., S. Boston, Mass.

NEW BRITAIN, Conn.—109 kp. susirinkimas bus rugpiūčio 9 diena, 7:30 vakaro, Šv. Andriejaus parapijos svetainėje.

BROOKLYN, N. Y.—115 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, po 11-tos valandos Mišių Šv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York Street, Brooklyn.

MANCHESTER, N. H.—119 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 10 diena, 8 val. vakare, Lietuvių Klube patalpose. Visi nariai-narės, dalyvaukite.

BROOKLYN, N. Y.—134 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po sumos, Karalienės Angelų parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, malonėkite dalyvauti.

ROCKFORD, Ill.—137-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 8 diena, tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

BROCKTON, Mass. — 141 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po 10 val. Mišių Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio.—142 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 12 diena, Šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose. Pradžia 7:30 vakaro.

SCRANTON, Pa.—155-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, po pamaldų, Šv. Mykolo parapijos svetainėje.

PITTSBURGH, Pa. — 158 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos mokyklos kambary.

CHICAGO, Ill. — 160-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena 1 P. M. Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos patalpose. Visos narės-nariai, dalyvaukite.

CHICAGO, Ill. — 163-čios kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 8 diena, tuoj po sumai, Švč. Panelės Gimimo parapijos svetainėje.

DAYTON, Ohio.—191-mos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, 2 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

DETROIT, Michigan.—230 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, tuoj po paskutinių Mišių, Šv. Petro parapijos svetainėje.

BINGHAMTON, N. Y. — 270 kp. susirinkimas bus rugpiūčio 1 diena, 2 val. po pietų, Šv. Juozapo parapijos svetainėje, kampas Glenwood ir Downs Ave.

MIRUSIO JONO KIELOS PALIKIMAS

Žemiau pasirašę advokatai stengiasi surast įpėdinius mirusio Jono Kielos atvykusio į Jungtines Valstybes iš Vadokliu kaimo, Lietuvos.

Mes žinom, kad jis turėjo seseri vardu Viktorija Klebonas.

Jeigu jūs žinote mirusio Jono Kielos šeima, arba esate Jono Kielos giminė, patartina susisiekt su mumis.

SONKIN & GLASSMAN, Attorneys at Law, 16 Spring Street, Hastings-on-Hudson, New York.

PUTNAMO'O ŽINUTĖS

LIETUVIŲ SUSIARTINIMO ŠVENTĖ Putname jau vyksta devintą kartą. Šiemet įvyks liepos 25 dieną, sekmadieni. Šventė vyksta lietuviškoje Nek. Pr. Seserų sodyboje, kur šiuo laiku statoma Marijos šventovė visų lietuvių Marijos Metų auka. Daug kas ruošiasi atvykti į šią šventę norėdami pamatyti statomą koplyčią. Teko girdėti, kad koplyčios lubos jau užpiltos, greit bus dengiamas stogas, o per Lietuvių Susiartinimo šventę salėje po koplyčia bus duodami šventės dalyviams pietūs.

* * *

MARIJOS METŲ ATLAIDUS galės pelnyti Putname liepos 25 dieną, kaip ir kiekvieną Marijos Metų dieną. Kiekvienas, kas atlankys Marijos šventovę Putnam, Conn., pasimelsęs Šv. Tėvo intencija, galės gauti pilnus atlaidus, jei tik 8 dienų bėgyje atliks išpažintį ir priims Šv. Komuniją.

* * *

ORIGINALI STOVYKLOS UŽBAIGIMO PROGRAMA Mergaičių stovykla Putnam, Ct., kurioj dalyvauja arti 100 lietuvaičių iš įvairių miestų (viena mergaitė yra net iš Kanados), rengia įdomią, dar nematytą stovyklos užbaigimo programą, kuri įvyks liepos 25 dieną, Nek. Pr. Seserų sodyboje per Lietuvių Susiartinimo šventę. Tikimasi, dalyvaus apie 4000 žmonių. Stovyklos baigiamoj programoj bus paminėta ir 50 metų spaudos atgavimo sukaktis. Tam tikslui rengiamas periodinės spaudos maršas.

* * *

NEPRALEISKIM PROGOS. Nek. Pr. Seserys savo Motiniškajam name, Putnam, Conn., jau vienuolika metų kaip rengia lietuvaites vasaros stovyklą. Daug tėvų Chicagos, Clevelando ir Detroito apylinkių skundavosi, kad dėl didelio nuotolio negali savo dukrų siusti į Putnam, Conn. Todėl šiemet Nek. Pr. Seserys ryžosi rugpiūčio mėnesį pravesti stovyklą tų apylinkių mergaitėms. Stovyklą vyks Watervliet, Mich. Stovyklos programa bus tokia pat, kaip ir Putname. Registruotis prašoma šiuo adresu: Rev. J. Borevičius, S. J., 5541 So. Paulina St, Chicago 36, Ill. Telef. Hemlock 4-1677.

Sao Paolo mieste 400 m. iškilmėms ruošti komitetas per Lietuvos konsulą A. Polišaitį pakvietė iš Lietuvą dalyvauti ruošiamose iškilmėse, taip pat užimti vietą tarp kitų valstybių tautų parodoje. Parodą ruošia Lietuvos konsulatas Sao Paolyje. Konsulas A. Polišaitis suorganizavo specialų komitetą su atitinkamomis sekcijomis iš vietos lietuvių organizacijų ir kompetentingų kolonijos atstovų.

LRKSA 98 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

WORCESTER, Mass.—L. R. K. S. A. 98 kuopa liepos mėnesį susirinkimo nelaikys. Sekantis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 1-mą, Aušros Vartų parapijos svetainėje.

WISCONSIN'O "LIETUVIŲ DIENA"

KENOSHA, Wis. — LRKSA Kenoshos kuopa liepos mėn. 25 d. rengia Kenoshoje, Minkovskio piknikų darže, tarp Kenoshos ir Racine, prie 32 kelio, plataus masto "Lietuvių Dieną—Lithuanian Day".

Pasirodys didžiulis (virš 80 žmonių) Chicagos "Dainavos" Ansamblis p. Sodeikos vadovybėje su lietuviškomis dainomis ir tautiniais šokiais.

Baisiojo Birželio 14-tosios sukaktį lietuviai, kartu su latviais ir estais, minėjo Augsburgo Europahaus salėje birželio 13 d. Salė buvo papuošta dekoratyviniais medžiais ir gyvomis gėlėmis, o scena lietuvių, latvių ir estų vėliavomis, valstybiniais herbais ir sidabro spalvos įrašu "1941 m. birželio 13-14 d." Didžiulė salė buvo pilna žmonių.

JAU GALIMA ĮSIGYTI TREČIOS LAIDOS

PUIKIĄ MALDAKNYGĘ

"RAMYBĖS ŠALTINIS"

Surinko prelatas **P. M. Juras.** Išleido **Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija,** Chicago, Ill., 1954 m. 544 puslapių. **Kaina $3.00.**

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Milauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. **Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.**

Žymiai Nupigintos Maldaknygės

MALDŲ VAINIKELIS (originalė kaina 70 centų) .50
MALDŲ VAINIKELIS, juodais apdarais..... .40

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

"DIEVAS SU MUMIS"

MAŽIESIEMS KATEKIZMAS

Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Deksnis. Išleido Šv. Kazimiero Seserys. 73 puslapių, paveiksluotas.

Kaina 25c egzempliorius

Užsakant kreipkitės į:

"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.

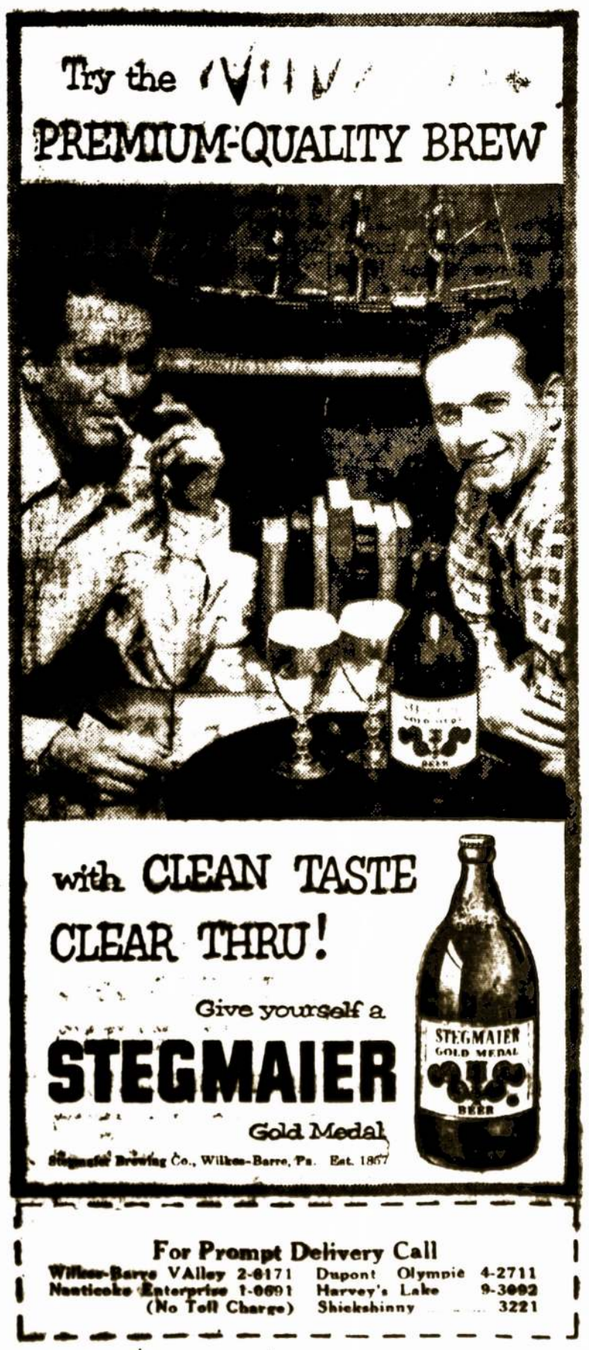

LIETUVIŲ DIENA

ELMHURST'E

Sekmadienį, Rugpiučio-August 1, 1954

PELNAS JĖZAUS NUKRYŽIUOTOJO SESERŲ VIENUOLYNUI IR SENELIŲ PRIEGLAUDOMS

Rengėjai turės standas su skaniais valgiais ir gėrimais--refrešmentais--visi bus patenkinti.

Taipgi bus standų su įvairiais lošiais ir dovanomis.

Visi maloniai praleisite laiką ir paremsite seselių vienuolyną ir jų vedamas senelių prieglaudas.

METINIS LRKSA 4-TOS PENNA APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

LRKSA 4 tos Penna apskrities METINIS IŠVAŽIAVIMAS įvyks sekmadienį, rugpiučio 15. 1954, Rocky Glen parke.

Kaip jau visiems žinoma, apskrities metiniai išvažiavimai sutraukia gausingą publiką iš viso Wyoming Klonio, Scrantų ir tolimesnių kolonijų. Čia visi maloniai praleidžia laiką, susitinka su savo giminėmis ir pažįstamais. Parke yra įvairių žaidimų augusiems, jaunamečiams ir vaikams. Rengėjai turės refrešmentų standas, prie kurių bus galima numalšinti alkį ir troškulį.

Išvažiavimo rengimu rūpinasi apskrities valdyba, kurią sudaro pirmininkas—Petras Katilius, vice pirmininkai—Petras Balčius ir Antanas Navikas, sekretorė—Alicija Venslauskienė, iždininkas—Jurgis Šlakis, iždo globėjai—Marijona Kuprienė ir Antanas Agurkis.

Rengėjai prašo kitas organizacijas tą dieną savo pramogų nedaryti ir visus kviečia dalyvauti apskrities išvažiavime.

LRKSA 17 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

Dėl svarbios priežasties, L. R. K. S. A. 17-tos kuopos susirinkimas vietoj liepos 18-tos įvyks viena savaite vėliau, būtent, liepos 25-tą, sekmadienį, Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos svetainėje, tuoj po sumos.

Visos narės ir nariai malonėkite dalyvauti susirinkime. 59-tam seime dalyvavę atstovės-atstovai išduos raportus.

Taipgi svarbu užsimokėti duokles.

Atvykdami atsiveskite kandidatų įsirašymui. *17 kp. valdyba*

SĄJUNGIEČIŲ VEIKLA

LINDEN, N. J.—Po visos eilės parengimų, Moterų Sąjungos 53 kuopa smarkiai pradėjo ruoštis vakarui atžymėti organizacijos 40 metų gyvavimo sukaktį. Vakaras įvyks spalio mėnesio pradžioje. Komisijon įeina N. Y.—N. J. apskrities pirmininkė A. Liudvinaitienė ir muz. M. Čižauskienė. Joms talkininkaus kuopos valdyba.

K. Šukienė jau šeši metai kuopai sumaniai pirmininkauja, jos padėjėja yra B. Ašmontienė; prot. rašt. K. Klimienė ir iždininkė J. Bundonienė tose pareigose baigė ketvirtus metus. Stasei Strazdienei suėjo 12 metų, kaip sąžiningai atlieka finansų raštininkės pareigas.

Pusmetiniam susirinkime atstovės Ramanauskienė ir Bundonienė raportavo iš Moterų konferencijos Brooklyne, iš ko suprasta, kad lietuvės žymiai progesuoja.

Kuopa susilaukė jaunos energingos narės, būtent, Reginos Šlepetienės-Klimaitės.

Po susirinkimo buvo arbatėlė ir pasišnekučiavimas. Narės gražiausioj nuotaikoj skirstėsi namon.

Adelė Lauraitė-Krotulienė visam liepos mėnesiui pasamdė gražią vilą prie jūrų Matedonk, N. J. Ten atostogauja Strazdienė, Klimienė, Atutienė ir kitos sąjungietės. Šukienė viešėja pas dukterį gražiam Ashbury Park kurorte.

KITOS NAUJIENĖLĖS

Pas muz. J. Stankūną lankėsi iš Wilkes-Barre, Pa., muz. V. Ramanauskas. Svečias taipgi atlankė Čižauskus Elizabeth'e.

Gražiabalsė Irena Stankūnaitė rudenį stos į Julliard muzikos mokyklą New Yorke toliau tęsti muzikos mokslą. Irenos kolaratūrinis sopranas žavėjo klausytojus Griffith Music Co. Newarke, kur buvo apdovanota pripažinimo "Plaque". *Aš*

MIRĘ LRKSA NARIAI

A. A. MARIJONA NAVALINSKIENĖ

PITTSBURGH, Pa.—LRKSA 254 kuopos narė Marijona Navalinskienė mirė birželio 13-tą sulaukusi 58nių metų amžiaus. Mirė po trijų metų sunkios ligos. Palaidota iš Šv. Augusto bažnyčios parapijos kapinėse.

Liūdesy paliko vyrą Juozą Navalinską, ilgametį 254 kuopos sekretorių; sūnus—Alfonsą, Juozą ir Bronių; vieną anūką ir daug giminių ir pažįstamų.

A. A. JURGIS SAKEVIČIUS

BALTIMORE, Md.—LRKSA 13 kuopos narys Jurgis Sakevičius atsiskyrė iš šio pasaulio liepos 13, 1954.

Pašarvotas buvo direktoriaus K. Kačausko įstaigoje.

Palaidotas su iškilmingom Mišiom iš Šv. Alfonso bažnyčios Šv. Išganytojo kapinėse.

Karstą nešė Juozas Matusevičius, Andrius Rekus, Edvardas, Reimundas, Juozas ir Leonardas Janulevičiai.

Buvo geras parapijietis ir ištikimas 13 kuopos narys.

Liūdesy paliko žmoną Veroniką (po tėvais Matusevičiūtė), sūnus Jurgį ir Reimuntą, du anūkus, brolius, seseris, ir kitus artimuosius.

J. G. Budelis, 13 kp. rašt.

A. A. ROZALIJA ZABELSKIENĖ

SCHENECTADY, N. Y.—Birželio 24-tą mirė 245 kuopos narė, ilgametčio kuopos sekretoriaus Antano Zabelskio žmona Rozalija Zabelskienė, sulaukusi 55 metų amžiaus. Palaidota birželio 26-tą iš Šv. Kryžiaus bažnyčios parapijos kapinėse.

A. A. JONAS MIKALAUSKAS

PLYMOUTH, Pa.—Antradienį, liepos 13-tą mirė LRKSA 56 kuopos pirmininkas, gyv., 74 Cist St., Buttonwood, Pa. Pašarvotas buvo direktoriaus Leagaus įstaigoje, Wilkes-Barre. Palaidotas ketvirtadienį, liepos 15-tą, iš Plymoutho Šv. Kazimiero bažnyčios Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos kapinėse.

Amžiną atilsį suteik, Viešpatie, mirusių vėlėms!

Artimiesiems pareiškiame giliausią užuojautą!

PROF. VINCO KRĖVĖS MICKEVIČIAUS MIRTIES ATBALSIAI

PHILADELPHIA, Pa.—Mirus profesoriui Vincui Krėvei, vietinė anglų spauda plačiai paminėjo.

Apie jo mirtį taipgi rašė vietinis ukrainiečių dienraštis "Amerika"; tą pat padarė ir jų dienraštis "Svoboda" (Laisvė) išeinantis Jersey City, N. J.

Pasidėkojant redaktoriui p. Pranciškui Gečkoviakui, gan gražus eilėraštis apie velionį Vincą Krėvę tilpo ir vietiniam lenkų savaitraštyje "Gwiazda" (Žvaigždė) liepos 22 d. laidoje.

Gi p. P. Ronkovskis, kurs yra G. A. Kaeppler ir jo sūnaus firmos užvaizda, pažadėjo, kad jeigu našlė ponia Krėvienė, arba jos žentas pirks velioniui antkapinį paminklą, tai jiems bus parduota be uždarbio.

Dėl Krėvės mirties ir mūsų viengenčiui Pranui Pūkui (1910 Wallace St., Philadelphia 30, Pa) taipogi prisiėjo šiek tiek pasidarbuoti. *K. V.*

GRAŽIAI DARBUOJASI

PITTSBURGH, Pa.—Dangun Žengimo lietuvių parapija, Pittsburgh, North Side, su savo uoliu klebonu ir bažnyčios komitetu labai gražiai darbuojasi.

Klebonui Jonui Misiui besirūpinant, o bažnyčios komitetui ir visiems parapijiečiams uoliai padedant, neseniai labai gražiai nudažyta bažnyčia, klebonija, vargonininko namas ir su viena firma sudaryta sutartis iki Velykų pastatyti naujus vargonus.

Tai vis didėli darbai, kurie reikalauja ir didelių lėšų. Bet parapiečiai, būdami susipratę lietuviai, kaip ir jų klebonas, mielai aukoja pinigus šiam gražiam darbui, kuriam pilnai užbaigti reikės keliolikos tūkstančių dolerių.

Tikrai reikia išreikšti pagarbą ir pagyrimą veikliam bažnyčios komitetui, kuris dabar ruošia didelę pramogą, kurios pelnas bus skiriamas tam pačiam tikslui: parapijos trobesių gražinimui ir naujiems vargonams įsigyti.

1956 metais Dangun Žengimo lietuvių parapija minės 50 metų jubiliejų. 1906 metais lietuviai katalikai nupirko dabartinę bažnyčią iš kitatikių ir, ją pašventinus, ji pasidarė North Sidės lietuvių katalikų bažnyčia.

Šioje bažnyčioje vargonininkauja Vaclovas Puškorius, suorganizavęs gražų parapijos chorą ir pats turįs puikų balsą.

Reikia džiaugtis kartu su northsaidiečiais, kad jie turi tokį uolų lietuvį patriotą kleboną kun. Joną Misių.

Northsaidiečiai lietuviai katalikai, gražiai gyvuokite vienybėje ir toliau ir tegu Dievas laimina jūsų darbus! *Parapietis*

MŪSŲ KOLONIJOS NAUJIENĖLĖS

ELIZABETH, N. J.—Vienų metų laikotarpy muzikei M. Čižauskienei buvo surengti net trys netikėtumai. Paskutinis įvyko birželio 26 dieną. Būrys "Balso" studijos mokinių, kartu su mokytojomis, apsikrovę skanumynais ir dovanomis, atsilankė Čižauskų rezidencijoj pagerbti savo mokytoją. Čižauskienę tas privedė net prie ašarų.

* * *

Elizabeth'e daug žmonių be darbo ir darbą sunku gauti. Šiomis dienomis Alexejaus ligoninėj pradėjo dirbti Aloyzas Rudzitas, kuris aplinkybėmis ir atlyginimu labai patenkintas.

* * *

Pakeliui į giminaičio vestuves, Albany, N. Y., iš Girardville, Pa., muzikas L. Soris buvo sustojęs Elizabeth'e pas Čižauskus. *Rap.*

VIETOJE APARATŲ—"KIAULIAVIEDRĖS"

VILNIUS (LAIC). — Sovietų vyriausybė neabejotinai žino, kad gyventojai slaptai klausosi užsienio radijo pranešimų, todėl deda pastangas radijo aparatus pakeisti tik garsiakalbiais, per kuriuos žinių perdavimą jau nesunkiai galima kontroliuoti. Žmonės juos vadina gavarilkom's arba "kiauliaviedrėmis" (kiaulėms šertikibirais). Tokių "kiauliavied-rių" Lietuvoje, pagal oficialius duomenis, esą įvesta 75,000. Už naudojimąsi juo į mėnesį reikia mokėti 5 rublius, tačiau pačią tą "kiauliaviedrę" pirkti nereikia—valdžia duoda. Žmonės tas "kiauliaviedres" įsiveda dėl to, kad kaimuose nėra elektros, o baterinių aparatų ir jų dalių beveik neįmanoma gauti, gi paklausyti kartais reikia, nes per tuos garsiakalbius pranešami įvairūs vietos pranešimai, valdžios įstaigų įsakymai, žinios apie mokesčių mokėjimo terminus ir kiti panašūs dalykai, kurių laiku nesužinojęs gali tikron bėdon įkliūti.

Padaryk Ekstra Pinigų
savo atliekamu laiku
supažindinant su pasauly šauniausia vaikų rūbeliais. Gausus rinkinys, puikių madų. Žemos kainos. Pilnas įstatymas (display) VELTUI.
Siųskit savo varda-pavardę
HARFORD, Dept. M-1415
Cleveland 25, Ohio

NEMOKAMAI

Pamėginkite visi tie, kurie kenčiate šiuos skausmus: REUMATIŠKUS RANKŲ IR KOJŲ GĖLIMĄ BĖTIRPIMĄ, NEURALGIJĄ, NUOVARGĮ, DIEGLIUS. Jeigu jūs branginate savo sveikatą, tai tuojau atsiųskite savo vardą, pavardę ir adresą drauge su šiuo skelbimu, ir nemokamai gausite naujai pagerintos Deksnio Galingos Mostiės. Pavartoję ją, po savaitės laiko, jeigu nesijausite sveikesni, grąžinkite mums likusią. Bet mes žinome: tūkstančiams padėjo, padės ir jums. Užtikriname pasekmes!

Yra senas ir teisingas priežodis: kas tepa, tas važinoja. Todėl, jeigu nori važiuoti, tai tepk ir tepk su Deksnio Galinga Mostimi.

DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 666 Newark 1, N. J.

AVON PRODUKTAI

Avon kosmetikų pardavinėjimas yra malonus ir pelningas. Užsidirbk savo atostogoms pinigų aptarnaujant teritoriją kosmetikais ir kasdieniniėm reikmenim.

Pašaukite: Wilkes-Barre VA 2-9303; Scranton DI 2-7814.

Luzerne Šv. Onos Parapijos

METINIS FESTIVALAS

ĮVYKS

Liepos 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 1954

PARAPIJOS KIEME

Upper Bennett St. Luzerne, Penna.

ĮVAIRŪS ŽAIDIMAI, PALINKSMINIMAI, LOSIAI SU DOVANOMIS

Generalinį Festivalo Rengimo Komitetą sudaro: klebonas kun. Viktoras A. Šimkonis—garbės pirmininkas; Stanley Rikoski—generalinis pirmininkas; Povilas Ramanauskas—generalinis sekretorius; St. Rikoski, muzikas Jokūbas Varaitis, Joseph Matlavage, Povilas Ramanauskas, Vincas Baltrušaitis—komisijų pirmininkai.

Žaidimai, refrešmentai, dovanos, pasivažinėjimai (rides) ir palinksminimai kiekvieną vakarą.

Klebonas kun. V. A. Šimkonis ir rengimo komitetas nuoširdžiai kviečia visus parapijiečius ir svečius lankyti metinį parapijos festivalą, maloniai praleisti laiką, išmėgint savo giliuką prie įvairių lošių ir **PAREMTI NAUJOS BAŽNYČIOS STATYBOS FONDĄ.**

"GARSO" KNYGYNE

GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

ŠVENTASIS RAŠTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS. J. E. Arkiv. J. Skvireckio vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalų Darbų aprašymą; laiškus Apaštalų: šv. Povilo, šv. Jokūbo, šv. Jono, šv. Judo ir gilųjį ateinančių iš ano pasaulio dalykų Apreiškimą, surašytą apaštalo šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzaus darbai ir stebūklai.

ŠVENTASIS RAŠTAS tai yra KNYGA kn. gų. Todėl patys užsisakykite jį ir užsakykite mūsų broliams, kurie yra karo audrų išblaškyti. Jie yra labai ilsėlisi lietuviškų knygų. **Stipriais audeklo apdarais $5.00; popieriniais viršeliais—$3.00.**

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su auksu kryžium ant viršaus. **Kaina tik $4.00.**

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU? Tai yra labai naudinga knyguta, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antrosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai angių ir lietuvių kalbomis. Knyguta mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridikėli (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. **Kaina 25 centai.**

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

Uždirbk TAUPMENOMIS

3 %

TAURYMAI APDRAUSTI IKI $10,000.00

PASKOLOS PIRKIMUI, STATYMUI AR PERTAISYMUI NAMŲ

Superior Savings & Loan Association

Telephone HE 1-2498

6712 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio